

3^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΥΜΗΤΤΟΥ

ΣΧ. ΕΤΟΣ: 2020 - 21

«ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ»

Επιμέλεια εργασίας : Μαρκετάκη Κατερίνα, Ραφέλα-Νικολέττα Καραλή

Τμήμα : Α1

Υπεύθυνος Καθηγητής : Βασιλική Κατσικώστα

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ: 24/4/2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2.	ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	5
3.	ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	6
4.	ΠΟΙΟΥΣ ΑΦΟΡΑ Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	7
5.	ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	10
6.	ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	15
7.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	19
8.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	19

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ορισμός του διαδικτύου (Internet) δίνεται ως ένα επικοινωνιακό δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών, που επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ οποιουδήποτε διασυνδεδεμένου υπολογιστή. Το διαδίκτυο είναι πραγματικά ένα εργαλείο όπου μικρής και μεγάλης ηλικίας χρήστες μπορούν να βρεθούν σε έναν απέραντο εικονικό χώρο γεμάτο εκατομμύρια πληροφορίες. Μπορούν να ασχοληθούν με παιχνίδια, να αναζητήσουν πληροφορίες, να αλληλογραφήσουν και να συνομιλήσουν, να βρουν αρχεία κάθε είδους. Με την συνεχή εξέλιξη των νέων τεχνολογιών, οι χρήστες του διαδικτύου είναι πια σε θέση να πραγματοποιούν ηλεκτρονικές αγορές, συναλλαγές με το Δημόσιο και τις τράπεζες και να ασχοληθούν με την εκπαίδευση και την εργασία εξ αποστάσεως. Όλα τα παραπάνω οι ανήλικοι τα κάνουν συνήθως χωρίς επίβλεψη, με μια ελευθερία που δεν υπάρχει στην πραγματική τους ζωή. Για το θέμα των κινδύνων που εγκυμονούν στο διαδίκτυο έχουν γραφεί τα τελευταία χρόνια πολλά άρθρα. Κανείς δεν ξέρει που σταματάει η αλήθεια και πού αρχίζει η υπερβολή. Αναμφίβολα το διαδίκτυο εξασκεί μεγάλη γοητεία σε άτομα όλων των ηλικιών και οι λόγοι είναι κατανοητοί (Μυλωνάς, 2009). Αναμφίβολα ο χρήστης μπορεί να αντλήσει από το διαδίκτυο πολλές χρήσιμες πληροφορίες. Αυτό όμως κρύβει και τις σκοτεινές πλευρές του. Ένας ενήλικας μπορεί να κρίνει και να αποφύγει τους κινδύνους που κρύβει το διαδίκτυο, για ένα παιδί, όμως, τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά. Ο ενήλικας, γονιός είτε εκπαιδευτικός, έχει μεγάλη ευθύνη να το προστατεύσει και η ευθύνη επεκτείνεται σε όλη την κοινωνία. Η προστασία αυτή δεν είναι απλή υπόθεση. Η λύση δεν είναι ούτε η πλήρης απαγόρευση της πρόσβασης στο διαδίκτυο ούτε η απουσία οποιασδήποτε επιτήρησης. Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθούν τα θετικά και τα αρνητικά του διαδικτύου προτού γίνει μια εκτενής αναφορά σε αυτό το ζήτημα. (Μυλωνάς, 2009). Το διαδίκτυο αναφέρεται ότι επεκτείνεται στις εξής διαστάσεις: α) Η

«τεχνολογική διάσταση» β) Η «εμπορική διάσταση» γ) Η «επικοινωνιακή διάσταση» δ) Η «ανθρώπινη διάσταση». (Κεκές, 2001) Στην παρούσα εργασία αυτό που θα αναλυθεί είναι η σχέση των παιδιών με το διαδίκτυο, τους κινδύνους που αυτά διατρέχουν, τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να διασφαλιστεί η ασφάλειά τους αλλά και την σημαντικότητα του διαδικτύου γι' αυτά ως πηγή πληροφόρησης και γνώσης.

2. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

- Γιατί χρειαζόμαστε ασφαλές διαδίκτυο :
- ❖ Οι νέοι χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο το διαδίκτυο και θεωρούνται οι πιο συχνοί χρήστες του. Έρευνες μάλιστα δείχνουν ότι το χρησιμοποιούν ακόμα συχνότερα από τους ενήλικες. (Subrahmanyam, Kuat, Greenfield & Gross. 2000)
- ❖ Το διαδίκτυο χρησιμοποιείται από τους νέους τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι για κοινωνική δικτύωση, βοήθεια στα μαθήματα καθώς και για διασκέδαση.
- ❖ Στις ΗΠΑ έχει βρεθεί ότι περίπου 21 εκατομμύρια έφηβων (12-18 ετών) χρησιμοποιούν το διαδίκτυο.
- ❖ Σε αντίστοιχη ερευνά στην Αυστραλία αναφέρεται ότι 86% των Αυστραλών νέων ηλικίας 13-18 έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο (Flemming et al, 2006)
- ❖ Σε πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη (Valcke et.al. 20014) παρατηρήθηκε ότι τα παιδιά δημοτικού σχολείου χρησιμοποιούν το internet σε μεγάλη συχνότητα.
 - 62,9% αναφέρουν ότι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο καθημερινά ή τρεις φορές την εβδομάδα
 - 91,2% των μαθητών δηλώνουν ότι έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο από το σπίτι τους
 - σχεδόν 60% αναφέρουν ότι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για σχολική εργασία
 - περίπου το 50% του δείγματος δηλώνει ότι συνομιλούν στο διαδίκτυο καθημερινά 3 φορές την εβδομάδα.
- ❖ Αυτά τα δεδομένα δημιουργούν ανησυχία για κάποιες πτυχές της χρήσης του διαδικτύου από τους νέους
- ❖ **Το διαδίκτυο μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στις κοινωνικές σχέσεις γιατί σύμφωνα με έρευνες:**
 - 42% των παιδιών έχουν πέσει θύματα εκφοβισμού στο διαδίκτυο (Cyber bullying)
 - 47% των χρηστών έχουν εκτεθεί σε προσβλητικό ή σεξουαλικό περιεχόμενο, όπως πορνογραφία, βία κ.λπ. από τα οποία μονό το 44% το ανέφεραν στους γονείς τους (π.χ. Mitchell et.al., 2003)

- Πολλά παιδιά (περίπου 16,7%) έχουν απειληθεί στο διαδίκτυο (π.χ. Valcke, Schellens, Van Keer & Gerarts, 2007)
- ❖ Πολλά παιδιά δεν καταλαβαίνουν τους κινδύνους που διατρέχουν όταν δίνουν προσωπικά στοιχεία σε άγνωστους διαδικτυακούς φίλους (Livingstone, 2003; Youn, 2008). Σε έρευνα που διεξήχθη στην Μερική (Turrow & Nir, 2000) παρατηρήθηκε ότι 45% των παιδιών ηλικίας 10-17 ετών ήταν διατεθειμένα να δώσουν σημαντικά προσωπικά στοιχεία σε αντάλλαγμα ενός δώρου αξίας 100\$
- ❖ (<http://www.youtube.com/watch?v=soskmadkkl8>)
- ❖ Σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα οι γονείς δεν είναι πλήρως ενημερωμένοι για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά τους στο διαδίκτυο με αποτέλεσμα:
 - ❖ Μόλις 17% των γονέων να έχουν εγκαταστήσει λογισμικό «φιλτραρίσματος»
 - ❖ Έχει ωστόσο παρατηρηθεί ότι τα παιδιά των οποίων οι γονείς έχουν συζητήσει σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο, υιοθετούν περισσότερο ασφαλείς συμπεριφορές κατά την περιήγηση τους στο διαδίκτυο. (Fleming et.al. 2006)

3. ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- ❖ Πως αντιλαμβάνονται οι μαθητές την ασφάλεια στο διαδίκτυο (από online ερωτηματολόγιο της δράσης saferinternet.gr του ελληνικού κέντρου ασφαλούς διαδικτύου):
 - Προστασία της παικτικότητας
 - Δικαίωμα έλεγχου στα δεδομένα που αναρτώνται
 - Να μην παρενοχλούνται από επιτηδείς
 - Να μπορούν να αναφέρουν εύκολα ύποπτες η ενοχλητικές συμπεριφορές στους διαχειριστές των εκάστου ισόχωρων
 - Ενημέρωση για την προστασία στο διαδίκτυο
- ❖ Παιχνίδι και συνομιλία με φίλους
- ❖ Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του διαδικτύου για ενημέρωση, ψυχαγωγία, επικοινωνία, αναζήτηση και ανταλλαγή πληροφοριών προϋποθέτει:
 - Την ορθή χρήση του
 - Τη δημιουργία ασφαλέστερων συνθηκών πλοήγησης

- Γνώση των κινδύνων και ενημέρωση
- Λήψη μέτρων προστασίας κατά την πλοήγηση

4. ΠΟΙΟΥΣ ΑΦΟΡΑ Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- Αποτύπωση απόψεων, στάσεων, εμπειριών για την ασφάλεια στο διαδίκτυο

Α) ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ :

Σύμφωνα με αποτελέσματα ερευνών, τα παιδιά:

- Αισθάνονται ανασφάλεια στο διαδίκτυο (Ybarra, 2004, Mitchell et al., 2001)
- Είχαν εμπειρίες ανασφάλειας (Stahl & Fritz, 2002)
- Συζητούν με τους γονείς τους σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο (Fleming et al., 2006)
- Στο Βέλγιο παρουσιάζεται υψηλό επίπεδο ανασφαλούς χρήσης (Valcke et al., 2007)
- **Πρόταση: Κατάλληλες στρατηγικές διαχείρισης**

Β) ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ :

Σύμφωνα με αποτελέσματα ερευνών, οι γονείς:

- Πιστεύουν ότι τα παιδιά τους επισκέπτονται ακατάλληλες ιστοσελίδες ή έχουν ριψοκίνδυνη συμπεριφορά (Liau, Khoo & Ang 2008)

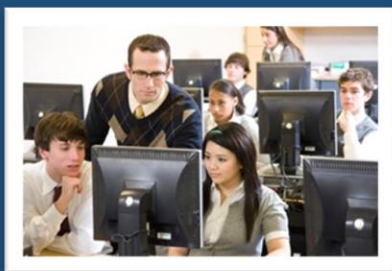
- Δρουν διαμεσολαβητικά για να

εξασφαλίσουν ασφάλεια στο διαδίκτυο για τα παιδιά τους (Youn, 2008)

- Υιοθετούν συνήθως ένα αυστηρό στυλ σχετικά με την ασφάλεια στο διαδίκτυο (Valcke et al., 2010)

Γ) ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Σύμφωνα με αποτελέσματα ερευνών:

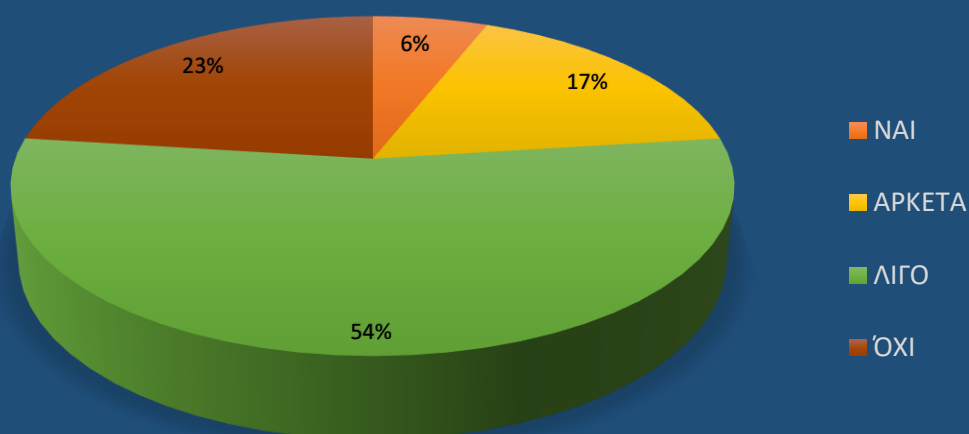
- Οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν τις κατάλληλες δεξιότητες για να προωθήσουν την ενημέρωση για την ασφάλεια στο διαδίκτυο

- Οι εκπαιδευτικοί που τείνουν να ενσωματώνουν νέες τεχνολογίες στη διδασκαλία τους είναι πιο αποτελεσματικοί στην

προώθηση του ζητήματος της ασφάλειας του διαδικτύου (Anastasiades & Vitalaki, 2011)

- Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν το διαδίκτυο επισφαλές (Δημητρακακης κ.α., 2011)
- **Ενημέρωση από τους εκπαιδευτικούς για την ασφάλεια στο διαδίκτυο στη σχολική τάξη**
 - Κυρίως στα πλαίσια του αντικείμενου των νέων τεχνολογιών μέσω προγραμμάτων που αξιοποιούν το διαδίκτυο προάγοντας την ασφαλή χρήση του (Wishart, 2004).
- **Ανάγκη για επιμόρφωση εκπαιδευτικών που μπορεί συμβάλλει θετικά (Chou & Peng, 2011)**

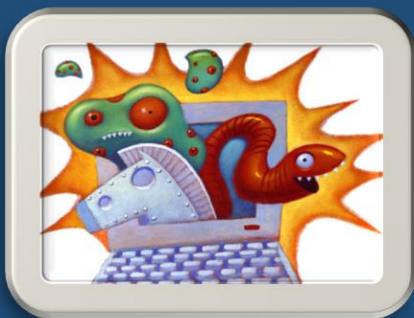
Δ) ΕΧΟΥΜΕ ΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΕΦΟΔΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΜΕ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ ?

5. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Α) ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ :

- **Κακόβουλα λογισμικά (Malware)**
«malware» = malicious + software
Λογισμικά που εγκαθίστανται στον υπολογιστή και εκτελούν ανεπιθύμητες εργασίες, συχνά προς όφελος κάποιου τρίτου. (<http://ist.mit.edu>)
 - **Ιοί (Viruses)**
 - **Δούρειοι ίπποι (Trojan horses)**
 - **Σκουλήκια (Worms)**

Β) ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (ΣΠΑΜ) :

- Η μαζική αποστολή μεγάλου αριθμού μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) που απευθύνονται σε ένα σύνολο παραληπτών του διαδικτύου χωρίς αυτοί να έχουν προκαλέσει συνειδητά την αλληλογραφία με τον εν λόγω αποστολέα

(<http://www.noc.ntua.gr>)

- ✓ **Απρόκλητο:** παραλήπτης ≠ αποστολέας
- ✓ **Εμπορικό:** διαφήμιση, πελατολόγιο, πωλήσεις
- ✓ **Μαζικό:** πληθώρα mail σε πλήθος παραληπτών

Γ) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΑΠΑΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ :

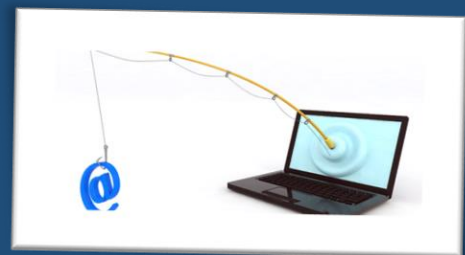
- **Μηνύματα απατηλού περιεχομένου (hoaxes)**
ενοχλητικού τύπου μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

- Προειδοποιητικά: ψεύτικες απειλές
- Συμπαράστασης: ανθρώπινα προβλήματα
- Εκφοβισμού: αλυσίδες mail για αποφυγή «κατάρας»

(<http://www2.e-yliko.gr>)

- **Ηλεκτρονικό ψάρεμα (phishing)**

Οικονομική εξαπάτηση ανυποψίαστων πελατών από απατεώνες που προσπαθούν να αποσπάσουν προσωπικά-οικονομικά στοιχεία από τα θύματα τους

- **Νιγηριανή επιστολή**

Πλασματικές ιστορίες μέσω των οποίων οι δράστες προσπαθούν να αποσπάσουν μεγάλα χρηματικά ποσά από ανυποψίαστους χρήστες, δελεάζοντάς τους με τεράστια κέρδη. (Τζουραμανης, 2005)

➤ **Ισπανικό Λόττο**

Μαζική αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας σε τυχαίους χρήστες του διαδικτύου, με τα οποία τους ενημερώνουν ότι έχουν κερδίσει ένα μεγάλο χρηματικό πόσο της τάξεως των εκατομμυρίων δολαρίων σε ηλεκτρονική κλήρωση του διαδικτύου.

(<http://www.astynomia.gr>)

Δ) ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ (Chat Rooms) :

❖ Τι είναι τα δωμάτια επικοινωνίας (chat rooms);

❖ Ποιες είναι οι 2 κατηγορίες κινδύνων κατά την άμεση συνομιλία:

- ✓ Αποπλάνηση ανηλίκου (Grooming)
- ✓ Ηλεκτρονική παρενόχληση - εκφοβισμός (Cyberbullying)

(πατήστε την εικόνα)

Ε) ΑΠΟΠΛΑΝΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΟΥ (Grooming) :

- Το Grooming (αποπλάνηση ανηλίκου) είναι η διαδικασία κατά την οποία, παιδόφιλοι, προσποιούμενοι ότι είναι έφηβοι, χρησιμοποιούν τα δωμάτια ανοιχτής επικοινωνίας (chat rooms), τις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης και άλλους χώρους διαδικτυακής επικοινωνίας για να προσελκύσουν παιδιά με σκοπό να τα κακοποιήσουν. (saferinternet.gr)
- Παράγοντες που συντελούν στην αποπλάνηση:

➤ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟ ΠΑΙΔΙ :

- Το φύλο του παιδιού (κορίτσια τα περισσότερα θύματα)
- Η ηλικία του παιδιού (προέφηβοι)

- Χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του (χαμηλή αυτοεκτίμηση /ευαισθησία)
- Παιδιά με ειδικές ανάγκες/αναπηρία /μαθησιακές δυσκολίες (τάση να εμπιστευτούν περισσότερο τους ενήλικες)

➤ **ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ :**

- Οικογενειακό περιβάλλον (παιδιά «κανονικών» οικογενειών τα θύματα)
- Κοινωνικοοικονομική κατάσταση (όσο πιο υψηλή τόσο μεγαλύτερες πιθανότητες θυματοποίησης)

➤ **ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ :**

- Φίλοι (παιδιά χωρίς φίλους εύκολα θύματα)
- Σχολείο (σχολική αποτυχία)
- Γεωγραφικό περιβάλλον (αστοί τα περισσότερα θύματα)

ΣΤ) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ-ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ (Cyberbullying) :

- Τι είναι το Cyberbullying:
Η εσκεμμένη, επαναλαμβανομένη, εχθρική συμπεριφορά από ένα άτομο η ομάδα, που προορίζεται να προκαλέσει εκφοβισμό ή και να βλάψει άλλους μέσα στο διαδίκτυο ονομάζεται cyberbullying (Belsey, 2004)
- Παρά τις ομοιότητες μεταξύ εκφοβισμού στο διαδίκτυο και παραδοσιακού εκφοβισμού, εντοπίζονται αρκετές διαφορές μεταξύ των δυο (Ybarra , 2007)
 - ❖ Προφίλ θυτών/θυμάτων (Θύτες «αδύναμα» παιδιά - θύματα οι «νταήδες»)
 - ❖ Φύλο και παρενόχληση (Τα αγόρια υπερέχουν στη θυματοποίηση)
 - ❖ Ηλικία και εκφοβισμός (Προέφηβοι θύματα- ενήλικες θύτες)
 - ❖ Οι παράγοντες που ενισχύουν τον κίνδυνο για παρενόχληση (Οικογένεια, κοινωνία)

Ζ) ΒΙΑΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ :

- Σύμφωνα με έρευνες εκατομμύρια άτομα αφιερώνουν χρόνο σε καθημερινή βάση σε βίαια ηλεκτρονικά παιχνίδια (<http://www.appdata.com>)

- Η βία στα ηλεκτρονικά παιχνίδια προκαλεί αντικοινωνική και πολεμοχαρή

συμπεριφορά στην καθημερινότητα (Charlton & Danforth, 2007)

- Ακραίες συμπεριφορές
- Συναισθήματα ευφορίας
- Συμπτώματα στέρησης
- Συναίσθημα υποτροπής, επαναφοράς και σύγκρουσης
- Οδηγεί στην εγκληματικότητα

Η) ΔΙΑΜΟΙΡΑΣΜΟΣ ΑΡΧΕΙΩΝ :

- Διαμοιρασμός αρχείων είναι η δυνατότητα που προφέρει το διαδίκτυο στους χρήστες του, να διαμοιράζονται αρχεία κάθε είδους και πραγματοποιείται μέσω διάφορων προγραμμάτων (που διατίθενται στο διαδίκτυο ελεύθερα ή με πληρωμή) (<http://www2.e-yliko.gr/htmls/safety/sfshare.aspx>)

Η χρήση των προγραμμάτων διαμοιρασμού αρχείων παραβιάζει τους κανόνες «υγιεινής» του υπολογιστή μας

- Μοιραζόμαστε «αρχεία» με χρήστες που δεν τους γνωρίζουμε και δεν τους εμπιστευόμαστε (Koji Domon, Naoto Yamazaki, 2004)

Αν, από λάθος στις ρυθμίσεις του προγράμματος διαμοιρασμού αρχείων γίνει κοινόχρηστος ολόκληρος ο σκληρός δίσκος του τοπικού υπολογιστή, τότε

- θα εκτεθούν σε όλους τους χρήστες που χρησιμοποιούν το πρόγραμμα αυτό προσωπικά δεδομένα όπως

- αριθμοί πιστωτικών καρτών
- φορολογικά δεδομένα
- προσωπικά δεδομένα

Θ) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΤΖΟΓΟΣ :

Με τον όρο ηλεκτρονικός τζόγος εννοούμε την δραστηριότητα κατά την οποία δυο η περισσότερα άτομα συναντώνται διαδικτυακά με άσκοπο την ανάλυση στοιχημάτων (Joanne Lloyd, Helen doll, Keith Hawton, William h. Dutton, John r. Geddes, guy m. Goodwin and Robert d. rogers, 2010)

- **Οι λόγοι που παίζουν τυχερά παιχνίδια στο διαδίκτυο μπορεί να είναι:**
 - ✓ Η ρύθμιση της διάθεσης
 - ✓ Το οικονομικό κέρδος
 - ✓ Η ευχαρίστηση (Joanne Lloyd, Helen doll, Keith Hawton, William h. Dutton, John r. Geddes, Guy m. Goodwin and Robert d. Rogers, 2010)
- **οι κίνδυνοι είναι:**
 - ✓ Η εξάρτηση
 - ✓ Ο κίνδυνος για κατάθλιψη
 - ✓ Η κατανάλωση αλκοόλ και ουσών
(<http://www.pi.ac.cy/internetsafety>)

6. ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

- **ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ :**
 - Τεχνικοί:** Περιλαμβάνει όλα τα τεχνικά μέσα που μπορούν να συμβάλλουν στην ασφαλή χρήση του διαδικτύου (λογισμικά, προγράμματα, φίλτρα).
 - Παιδαγωγικοί:** Αφορούν κυρίως το σχολείο, τους γονείς η άλλους αρμόδιους φορείς.
 - Άλλοι (εξειδικευμένοι τρόποι):** Παρέχονται από την πολιτεία.

a. Τεχνικοί Τρόποι Παρέμβασης :

- Συστήματα φιλτραρίσματος και γονικού ελέγχου:

Καταγράφουν τις ιστοσελίδες που επισκέπτεται κάποιος, προειδοποιούν για ακατάλληλο περιεχόμενο ή και διακόπτουν πλήρως τη σύνδεση, ελέγχουν τι εξέρχεται από τον υπολογιστή (windows family safety, paretologic pgsurfer).

- **Μηχανές αναζήτησης και φυλλομετρητές για παιδιά:** Επιτρέπουν το άνοιγμα μόνο εγκεκριμένων ιστοσελίδων (kidrocket, kidzui).

- **Προγράμματα προστασίας απο ιούς και τείχος προστασίας (firewall):** Προστατεύουν απο ιούς και αποτρέπουν την πρόσβαση τρίτων στον υπολογιστή μας αντίστοιχα (avast, avg, online amror free).

- **Λογισμικά αντικατασκοπίας, ηλεκτρονικού ψαρέματος και φίλτρα για ενοχλητική αλληλογραφία (spam):** Προστατεύουν από υποκλοπές προσωπικών στοιχείων ή οικονομικών δεδομένων (spyware terminator, windows defender).

- **Κοινωνικά δίκτυα (η γενικότερα ιστοσελίδες με προσωπικά δεδομένα):** Χρήση υδατογραφήματος στα προσωπικά δεδομένα για να προστατεύονται από την αντιγραφή.

➤ Στην ιστοσελίδα <http://sxoleio.eu> μπορεί κάποιος να βρει διάφορα τέτοια λογισμικά δωρεάν.

b. Παιδαγωγικοί Τρόποι παρέμβασης :

- Διαρκής ενημέρωση γονέων, εκπαιδευτικών και μαθητών πάνω σε θέματα κίνδυνων και ασφάλειας διαδικτύου

- Γονείς:

- Άγνοια
- Ψηφιακό χάσμα γονέων – παιδιών

- Φοβικό σύνδρομο για την τεχνολογία
- Έλλειψη διαθέσιμου χρόνου
- **Εκπαιδευτικοί :**
 - Ψηφιακά αναλφάβητοι εκπαιδευτικοί
 - Ανεπάρκεια στην καθοδήγηση των μαθητών, αδυναμία ελέγχου
 - Προβάλλουν το ρόλο του σχολείου ως θεσμού
 - **Εκστρατείες ευαισθητοποίησης, προγράμματα, ημερίδες.**
- **Ο ρόλος των γονέων :**
 - Επαγρύπνηση
 - Ουσιαστική επικοινωνία με τα παιδιά
 - Ούτε υπερβολικοί περιορισμοί, ούτε απόλυτη ελευθερία
 - Επικοινωνιακή συζήτηση
 - Εμπιστοσύνη
 - Όρια, κανόνες
 - Μαζί με το παιδί στο διαδίκτυο
- **Ο ρόλος των γονέων :**

πρακτικές συμβουλές

 - ✓ Τοποθετήστε τον υπολογιστή σε ένα δωμάτιο που χρησιμοποιείται από όλη την οικογένεια.
 - ✓ Συζητήστε για το διαδίκτυο.
 - ✓ Χρησιμοποιήστε το διαδίκτυο μαζί.
 - ✓ Κάντε μια συμφωνία με τα παιδιά σας για το πως και το πότε θα χρησιμοποιούν το διαδίκτυο.
 - ✓ Υποστηρίξτε το παιδί σας αν συναντήσει δυσάρεστο ή ανάρμοστο υλικό στο διαδίκτυο.
- **Ο ρόλος του σχολείου/εκπαιδευτικού:**
 - ✓ σαφέστερη καθοδήγηση
 - ✓ ανάπτυξη δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου
 - ✓ γνωστοποίηση των κινδύνων
 - ✓ ενθάρρυνση μαθητών ώστε να εκφράσουν τις εμπειρίες τους

- ✓ Συζήτηση με τους μαθητές
- ✓ Λίστα με προτεινόμενες σελίδες
- ✓ Διδασκαλία βασικών κανόνων ασφαλούς χρήσης διαδικτύου
- ✓ Επίβλεψη μαθητών κατά τη χρήση του διαδικτύου
- **Μαθήματα ασφαλείας διαδικτύου στα σχολεία**
 - ✓ Αυτόνομο διδακτικό αντικείμενο η όχι
 - ✓ Σε ποιες τάξεις
 - ✓ Με ποιο περιεχόμενο
 - ✓ Ανάπτυξη κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού
- **στην Ελλάδα**
 - ✓ Δ.Ε.Π.Π.Σ Πληροφορικής για το δημοτικό και το γυμνάσιο
 - ✓ Δραστηριότητες στα πλαίσια αγωγής υγείας και πολιτιστικών
 - ✓ Διαθεματικές δραστηριότητες
 - ✓ Διδακτικά σενάρια
 - ✓ Ελλάδα: μελέτη ενός βίντεο και συζήτηση (Πανσεληνάς Γιώργος)
 - ✓ Ηνωμένο Βασίλειο: net detectives, διαδικτυακό παιχνίδι ρόλων (J.M. Wishart, C.E. Oades, M.Morris)
 - ✓ Παιχνίδι “SimSafety”

c. **Άλλοι Εξειδικευμένοι Τρόποι :**

- Δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος: το τμήμα ελληνικής αστυνομίας που διώκει όσους εμπλέκονται σε παράνομες πράξεις στο διαδίκτυο.
- Η ελληνική ανοιχτή γραμμή safeline δέχεται καταγγελίες για ιστοσελίδες και το δίκτυο inhone επικεντρώνεται στον εντοπισμό παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο.
- Η δράση μέσω της ιστοσελίδας <http://www.saferinternet.gr>.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- **Ασφάλεια στο διαδίκτυο σημαίνει:**

Ορθή χρήση του με βάση κανόνες, γνώση και ενημέρωση των κινδύνων και τρόπων αντιμετώπισης τους, καθώς και λήψη μέτρων προστασίας κατά την πλοήγηση.

- **Γιατί είναι απαραίτητη;**

- ✓ Υψηλό ποσοστό και μεγάλη συχνότητα χρήσης από παιδιά και εφήβους
- ✓ Έκθεση τους σε σοβαρούς κινδύνους
- ✓ Εμφάνιση αντικοινωνικών συμπεριφορών (εκφοβισμός, παρενόχληση, βία, απειλές)
- ✓ Άγνοια κινδύνων και τρόπων αντιμετώπισης από παιδιά και γονείς

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ACTION INNOCENCE (2009)
[HTTP://WWW.ACTIONINNOCENCE.ORG/SUISSE/FICHIERS/MODELECO NTENU/824/FICHIERS/ZMDN-2012-2013.PDF](http://www.actioninnocence.org/suisse/fichiers/modeleco ntenu/824/fichiers/zmdn-2012-2013.pdf) ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΤΗΚΕ ΣΤΙΣ 20/4/13
- AVGOULEA M., BOURAS C., PARASKEVAS M., STATHAKOPOULOS G., (2003) POLICIES FOR CONTENT FILTERING IN EDUCATIONAL NETWORKS: THE CASE OF GREECE TELEMATICS AND INFORMATICS 20, 71–95,
- KIENFIE LIAU ALBERT & KHOO ANGELINE & HWA ANG PENG, CURR PSYCHOL (2008) PARENTAL AWARENESS AND MONITORING OF ADOLESCENT INTERNET USE, 27:217–233
- VALCKE M., DE WEVER B., VAN KEER H., SCHELLENS T., (2011), LONG-TERM STUDY OF SAFE INTERNET USE OF YOUNG CHILDREN COMPUTERS & EDUCATION 57, 1292–1305

- VALCKE M., SCHELLENS T., VAN KEER H., GERARTS M., (2007) PRIMARY SCHOOL CHILDREN'S SAFE AND UNSAFE USE OF THE INTERNET AT HOME AND AT SCHOOL: AN EXPLORATORY STUDY, COMPUTERS IN HUMAN BEHAVIOR 23 , 2838–2850
 - VERHEECKE EVELYNE (2008) ENQUÊTE AUPRÈS DES JEUNES SCOLARISÉS À GENÈVE SUR L'USAGE DES NOUVELLES TECHNOLOGIES
[HTTP://WWW.ACTIONINNOCENCE.ORG/SUISSE/FICHIERS/MODELECO NTENU/294/FICHIERS/ENQU%C3%AAtE%20%20USAGES%20ET%20M%C3%A9SUSAGES%202008.PDF](http://www.actioninnocence.org/suisse/fichiers/modeleco ntenu/294/fichiers/enqu%C3%AAtE%20%20USAGES%20ET%20M%C3%A9SUSAGES%202008.PDF)
 - WISHART J.M., OADES C.E., MORRIS M., (2007) USING ONLINE ROLE PLAY TO TEACH INTERNET SAFETY AWARENESS, COMPUTERS & EDUCATION 48 , 460–473
 - WISHART JOCELYN, (2004) INTERNET SAFETY IN EMERGING EDUCATIONAL CONTEXTS COMPUTERS & EDUCATION 43, 193–204
 - ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ Κ. , ΣΟΦΟΣ Α. , ΒΑΛΜΑΣ Θ, (2011), Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, 20 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΑΤΡΑ 28-30/ 4/ 2011
 - ΗΛΙΑΔΗ ΑΜΑΛΙΑ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ, 1Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ»
 - ΠΑΝΣΕΛΗΝΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΑΣΦΑΛΗΣ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ, 4Ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
- ΠΑΠΑΛΕΩΝΙΔΑΣ Α., ΚΑΛΤΣΙΔΗΣ Χ., ΝΑΛΜΠΑΝΤΗ Θ., ΣΤΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ «ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΤΑΞΗΣ» ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ
[HTTP://USERS.SCH.GR/PAPALEON/IMAGES/PDFS/I-TEACHER.GR.PDF](http://users.sch.gr/papaleon/images/pdfs/i-teacher.gr.pdf)